

SYYSKUU
9/2013

SISÄLTÖ

SYKSYISTÄ ELÄMÄÄ
MUISTOJEN KERA

.....

SAADAANKO

JÄTTIPALSAMI VIELÄ KURIIN?

.....

PUTKILAHDEN EKA- JA

TOKALUOKKALAISET

TAPASIVAT 55 VUODEN JÄLKEEN

.....

TANJA JA DAN

MUUTTIVAT KASSAAREEN

.....

COLORADON
SUOMALAINEN SAUNA

.....

PUTKILAHDEN

ERÄPOIKIEN KESÄKOKOUS

.....

UNELMA, VAAPUKKA,
LYSTI, MUISTO, UNIKKO JA
MISSI HOI!!!!

.....

KOUTTURIN LAIVASILTA

.....

KIITOS ILMOITTAJILLE,
ILMAN TEITÄ TÄMÄ LEHTI EI VOISI
ILMESTYÄ TÄSSÄ LAAJUUDESSA.

Putkilahden Kylälehti

kylälehti juhlii
20 vuotta

Putkilahden kylälehti
www.putkilahti.net

Perustettu 1993.
Ilmestyy 12 krt/vuosi

Irtonumero
2,00 euroa

Luokkakokous Putkilahden koululla

Joutsan Konehuolto

Jousitie 1 A, 19650 Joutsa

• JONSERED • HUSQVARNA • TOHATSU • DERBI • KEEWAY

• Myynti • Huolto • Korjaukset
• Varaosat • Myös muut merkit

(014) 882 298, 0500 710 416
Fax (014) 882 300

kyläkauppa VIRRANPOIKA

Avoinna:
ma - to 9-18
pe 9-19
la 9-17
su 10-14

päivittäistavarat
tilatuotteet
valokopiot ja netti
kahvittelupiste

Korpimarket Ky Virranpoika
puh. 010 322 9710
Vespuolentie 1950 B,
41870 Putkilahti
korpimarket@yahoo.fi

Aune Turunen, päätoimittaja

Syksyistä elämää muistojen kera

Syksy on jälleen käynnistynyt sateineen, tuulineen ja keltaisina leijuvin lehtineen. Lämpimimpiin maihin lähtevät lintuparvet huutelevat kilvan haikeita hyvästejään. Me lentotaidottomat vain jäämme tänne kylmään ja pimeään pohjolaan. P.J. Hannikainen on kuvannut tuon tunnelman hyvin laulussaan, jota aikoinaan Putkilahden kansakoulussa laulettiin:

*Lehti puusta variseepi
päivä yötä pakenee.*

*Lintu pieni syksyn tieltä
kesämaille rientelee.*

*Minä, pieni paimentyttö
lentohon en pääsekään.*

*Tänne, tänne jääää täytyy
syksyhyyn ja ikävään.*

Muistorikasta oli se aika, jolloin tuota laulua laulettiin ja koulumme oli vielä toiminnessa kooten lapsia eri puolilta kyläämme yhteiseen opinahjoon. Sukupolvien ajan koulu oli kylän tärkein kokoontumispaikka muutoinkin kuin opetustoimensa kautta. Koulu-aika säilyy ihmisten muistoissa koko elämän ajan. Myös koulutoverit pysyvät läheisinä pitkästä välimatkoista huolimatta. Entisten luokkatovereiden kohtaaminen 55 vuoden jälkeen Putkilahden koululla pidetyssä luokkakokouksessa oli osallistujilleen lämmin ja hieno kokemus.

Muistorikasta on ollut myös sekin aika, jolloin Putkilahdessa oli lehtiä joka talossa. Nykyään on toisin, harvassa ovat kylämme lehmät. Muistoja lehmistä on vielä monella kyläläisellämme, mutta luetaanpa, mitä muistojen espoolaisella kirjoittajallamme on lap-

suusaikansa kodin lehmistä.

Kylälehdellämme on jälleen monipuolista kerrottavaa niin läheltä kuin kauempaakin.

Kesäkuuisessa lehdessämme oli artikkeli suomalaisista saunoista. Artikkelin on poikunut yllättävän tiedon. Kaukana täältä, Coloradossa asti, on ollut suomalainen sauna! Varmasti tuo sauna on antanut silloisille kaivosmiehille elämän parhaita nautintoja heidän muutoin kovin karuissa olosuhteissaan.

Matka Coloradoon on ollut pitkä ja monivaiheinen, paljon elämyksiä kartuttava. Aivan erilainen matka on ollut putkilahtisilla, kun he muutamia vuosikymmeniä sitten kiirehtivät jalkaparikassa kinttupolkuja pitkin Koutturin laiturissa poikkeaviin laivoihin. Jospa me nopean liikenteen aikalaiset muistelisimme hetken tuon ajan matkantekoa!

Erittäin mukava uutisemme on omalta kylältä: olemme saaneet uusia asukkaita! Korpilahdelta entiseen kotiinsa muuttanut Tanja on täältä kotoisin ja Dan-miehensä on jo kouluajoiltaan asti ahkerasti käynyt Putkilahdessa, joten voisimme oikeastaan puhua paluumuuttajista. Kylälehdellä on ilo välittää Tanjalle ja Danille koko kylän väeltä lämpimät tervetuloitotukset keskuuteemme!

Putkilahden **KYLÄLEHTI**

(ISSN 1236665X)

PERUSTETTU 1993. ILMESTYY KERRAN KUUSSA.

KUSTANTAJA: PUTKILAHDEN KYLÄSEURA RY

PUHEENJOHTAJA: VEIKKO RIIKONEN

SÄHKÖPOSTI: VRIKONEN@LUUKKU.COM

OSOITE: KÖNNÖNTIE 20, 41870 PUTKILAHTI

PUHELIN: (0400) 629 049

PAINOS: 340 KPL

TILAAJA: 260 (TOUKOKUU 2013)

PAINOAIKKA KOPIJYVÄ OY, JYVÄSKYLÄ

KYLÄLEHDEN KEHITTÄMINEN

KYLÄLEHDEN YHTEYSHENKILÖT OTTAVAT VASTAAN EHDOTUKSIA LEHDEN KEHITTÄMISEKSI. HEILLE VOI TARJOTA MYÖS AINEISTOA JULKAISTAVAKSI. YHTEYSHENKILÖLUETTELO OIKEALLA.

TILAUSHINNAT 1. 1. 2013 ALKAEN

PERUSHINTA EUROA 23.00/12 NUMEROA

KESTOTILAUSALENNUS EUROA 3,00 / VUOSI

SUOMEN ULKOPUOLELLE LISÄHINTA EUROA 3,00/ VUOSI

IRTONUMEROT EUROA 2.00.

ILMOITUSHINNAT 1. 1. 2013 ALKAEN

PERUSHINTA 0,13 €/PALSTAMM. .

TOISTUVA ILMOITUS 0,10 €/PALSTAMM

TAKAKANNEN VÄRI-ILMOITUSLISÄ 0,05 €/PALSTAMM

KANNEN VÄRI-ILMOITUS 0,50 €/MM, TOISTUVA

ILMOITUS 0,40 €/PALSTAMM (140 MM LEVEYS)

ILMOITUKSESTA LASKUTETAAN VÄHINTÄÄN 20 €

YHDISTYSTOIMINTA SOPIMUKSEN MUKAAN

PUTKILAHDEN UUTISIA INTERNETISSÄ:

<http://www.putkilahti.net/>

PÄÄTOIMITTAJA:

AUNE TURUNEN P. (050) 464 3683

VESPUOLENTIE 1568, 41800 KORPILAHTI

SÄHKÖPOSTI: ETUNIMI.SUKUNIMI@PUTKILAHTI.NET

MUU TOIMITUSKUNTA:

VALTO KOSKINEN, TAITTO P. (050) 563 7344

SÄHKÖPOSTI: ETUNIMI.SUKUNIMI@PUTKILAHTI.NET

MARJA RIIKONEN, OSOITEREKISTERI, P. 040 064

7909

SÄHKÖPOSTI: RIIKOSKA(AT)LUUKKU.COM

LASSE ELFVINGREN, P. 040 705 6806

Uudet tilaukset:

Yllä mainitut yhteysthenkilöt

AINEISTOPÄIVÄMÄÄRÄ:

ILMESTYISKUUKAUDEN ENSIMMÄINEN PÄIVÄ

VUOKRATTAVANA PUTKILAHDESSA
JUHLA- TAI HARRASTUSKÄYTTÖÖN TOIMITILAA

Koulun käyttökorvaushinnat 2013

Koko koulu 1/2 vrk 60 euroa, 1/1 vrk 100 euroa
Sauna 30 euroa/kerta

Tiedustelut ja varaukset:

Marja Riikonen p. 0400 647 909 tai Valto Koskinen p. 050 563 7344

Ilmoita

Putkilahden

KYLÄLEHDESSÄ

alkaen

vain 20 euroa/kerta

Saadaanko jättipalsami vielä kuriin?

Tänä kesänä olen havahtunut siihen tosiasiaan, että jättipalsamin leviäminen Putkilahdessa on kiihtymässä. Onhan kasvia ollut täällä jo aiemmin, mutta nyt ollaan siinä pisteessä, että jollei torjuntatoimiin ryhdytä, uhkaa nopeasti leviävä jättipalsami vallata isommat alat.

Kyseessä on haitallinen vieraskasvilaji, joka on aggressiivinen leviämään ja joka ei Suomen luontoon kuulu. Oikeastaan ainoa

hyvä puoli tässä tulokkaassa on komean kukinnan lisäksi sen helppo torjunta esiintymien ollessa vielä pieniä. Kasvia on helppo nyhtää juurineen ja se on yksivuotinen, joten tuloksia saadaan kohtuullisen vähäisin ponnistuksin. Sen kitkeminen kokonaan pois ei enää onnistu, mutta rajatuilta alueilta se on mahdollista pitää poissa.

Peräänkuulutan kyläseuralta aktiivisuutta tässä asiassa: eräs esiintymä on näet juuri kyläseuran omalla tontilla, ja se on vielä mahdollista ottaa hallintaan. Muiden esiintymien osalta tilannetta pitää kartoittaa, missä kasvia esiintyy ja miten paljon. Tiealueella olevista kasvustoista voi sopia viranomaisen kanssa, ja yksityismailla olevista kyseisen maanomistajan kanssa. Tämä on yhteinen asia jos mikä, ja ilmoittaudun tässä itse mukaan talkooseen jääden odottamaan talkoopäivää.

TEKSTI JA KUVA TIMO SUOMINEN

Jättipalsami leviää etenkin ojissa ja rehevissä notkelmissa.

IDO KYLPYHUONEKALUSTEET

Putket,
pumput,
vesijohtotarvikkeet,
muut LVI-tarvikkeet

Uponor

Myynti ja asennus
Heikki Vilkman
19910 Tammijärvi
p. (0400) 244 362

Oras

Kerromme kerran viikossa
keskiviikkoisin koko pitäjän uutiset

Tilaa **KORPILAHTI** ja lue
PAIKALLISLEHTI

Kokkotie 11 C 17, 41800 KORPILAHTI
p.040 1977 400, faksi 822 471
toimitus@korpilahtilehti.fi
ilmoitukset@korpilahtilehti.fi
www.korpilahtilehti.fi

**Parturi-Kampaamo
Mirkka Tuominen**

Tammijärventie 256
19910 Tammijärvi
puh. 044 5035128
ma-pe 9-17
ilt. ja la sop.muk.

Putkilahden eka- ja tokaluokkalaiset tapasivat 55 vuoden jälkeen

Me kolmetoista Putkilahden kansakoulun eka- ja tokaluokkalaista 55 vuoden takaa kokoonnuimme elokuun puolenvälin sateisena lauantaina muistelemaan menneitä entiselle koulullemme. Luokkakokouksemme yleisin puheenaihe oli eläköityminen, joka oli tapahtunut tosiaan jo lähes kaikille.

Tapahtuma sai alkunsa Anneli Långin (os. Reina) helmikuun Putkilahti-lehteen tekemästä luokkakuvajutusta, jonka jatkoksi hän järjesti luokkakokouksen.

Yllätysvieraaksemme saapui Annelin äiti Kaisa Reina, joka opetti meitä kol-

mannella ja neljännellä luokalla 50- ja 60 -lukujen vaihteessa. Tänä vuonna 90 vuotta täyttävä Kaisa on edelleen pirteässä kunnossa. Hän tunnisti meistä monet ja muisteli yli 50 vuoden takaisia asioita entisessä luokkahuoneessamme.

Saimme tietoa myös eka- ja tokaluokan opettajastamme Aune Vasamasta. Jyväskylän kotipalveluissa pitkään työskennellyt Maritta Lahtinen (os. Karusalmi) kertoi nimittäin olleensa kotikäynnillä Vasaman luona 90-luvun alussa, jolloin tämä oli tunnistanut Marittan välittömästi. Vasama eli vielä pari vuotta tämän kohtaamisen jälkeen.

Uudessa luokkakuvassa olivat eturivissä (vas.) Martti Huujärvi, Anna-Liisa Abvenainen, Irma Peuha ja Pekka Merta, takarivissä Esko Riikonen, Anneli Lång (os. Reina), Eija Siironen (Haapala), Anitta Piikänen (Virtanen), Maritta Lahtinen (Karusalmi), Lea Kalinen (Ikonen) ja Mirjam Vihavainen (Perttula) sekä heidän takanaan Kyösti Koskinen ja Erkki Jermoranta.

Anneli oli tehnyt kiitettävän määrän salapoliisityötä luokkakuvan oppilaiden jäljittämiseksi. Epäselväksi häneltä jäi oikeastaan vain Ilmo Jantunen, josta minulla sattui olemaan tietoa. Poliisina Porvoossa toiminut Ilmo kuoli liikenneonnettomuudessa 90-luvulla.

Putkilahden kansakoulun kahdella ensimmäisellä luokalla oli lukuvuonna 1958-59 yhteensä 26 oppilasta, joista ensimmäisellä luokalla oli 16 ja toisella 12. Luokkakokouksen osallistumisprosentti oli siten korkea, kun otetaan huomioon, että kuusi luokkakuvan oppilasta on poistunut keskuudestamme.

Mukana olleista Anneli Lång, Kyösti Koskinen ja Martti Huujärvi asuvat Putkilahdessa, heistä kaksi ensiksi mainittua paluumuuttajina. Muista seitsemän asuu eri puolilla Etelä-Suomea ja kolme Jyväskylässä.

Jokainen meistä kertoi lyhyesti elämäntarinansa, jossa yhteydessä kävi ilmi, että naiset olivat lähes järjestään tehneet pitkän työuran hoitoalalla. Miesten ammattikirjo oli huomattavasti laajempi.

Yhtä mieltä oltiin siitä, että tapaamisella on syytä muodossa tai toisessa jatkaa lähivuosina. Juttua nimittäin riitti, emmekä tällä kerralla ehtineet kunnolla puhua edes lapsista ja lapsenlapsista saati sitten sairauksista ja muista ikääntymisen mukanaan tuomista krempoista.

Perheen rakkaat koirat Paavo ja Jalmari

Tanja ja Dan muuttivat Kassaareen

Tanja ja Dan Käld muuttivat noin vuosi sitten Putkilahden Kassaareen. Tanja siirtyi asumaan samaa pihapiiriä jo neljännessä polvessa. Kaipaus omaan hiljaiseen ja avaraan ympäristöön kutsui heitä. Perheen rakkaat koirat, Jalmari ja Paavo, ovat nyt varsinaisessa paratiisissa, ei kennelyskää, kakkapusseja ja Päijänne missä uida.

Päijänne, Danin unelma, mikä on miehen saapuessa kalareissulta, kurauttaa omaan rantaan ja mennä savusaunaan, Hunttilan isäntä. Hyvää vastapainoa tehdastyölle Kaipolassa.

Tanja työskentelee hammaslääkärinä Jämsänkoskella. Tänä kesänä ei ole kukkapenkkejä rapsuteltu.

Talosta purettiin vanha lisäsiipi pois ja ylä-alakertaa laajennettiin 60 neliötä. Remontti on laittanut anopit, apet ja sisäruukset töihin. Huumori on mustaa ja hyvin sisäpiiristä, kuten arvata saattaa. Miltei kaikki tarvittava ulkopuolinen työ on löytynyt oman kylän kesäasukkailta, vieläpä Kassaaresta. Ei tarvitse kikkailla ja selitellä kun tietävät jalan asennosta mitä nuoripari toivoo.

Lattioita purettaessa etsittiin aarretta, se jäi kuivuneeseen lampaan sorkkaan. Yllätyksiäkään ei löytynyt, onneksi, hyvin oli

Eero-pappa kotinsa tehnyt. Pihapiiristä löytyi kaikki tarvittava valmiina. Verstaas ja harrastetilaa on. Navettaan on valmistunut lämpökeskus.

Oivalta jäi yksi unelma ja haave toteuttamatta: vanhasta puhelinkopista maisemawc traktoritallin nurkalle. Suora näköyhteys niemeen meneviin mökkiläisiin ja Päijänteelle.

Pirjo roudaa kukkia Salmenrantaan, koska Tanja sanoo siirtyvänsä pensasistutuksiin ja hyötypuutarhaan. Allekirjoittanut on kuljettanut monet autokuormat tavaraa hyväntekeväisyyteen.

Tämän syksyn aikana valmistuu talon sisusta ja tulevana suvena ulkokuori ja pää-

see pihan kimppuun. Kaunista tulee, mutta kateeksi ei käy, työmäärä on mieletön. Tunteja ei jaksa laskea. Paperisota hervotonta, kysyy hermoja. Onneksi tosiaan lähipiirissä on näitä ammatti-viisaita, jotka hymysuin ovat kaavakkeita täyttäneet.

Uskon, että mukana olevat ja korkeammalta pilveltä seuraavat ovat tyytyväisiä. Talo on hyvissä käsissä. Tanja on kuin Rantasen Kerttu naurunkursatuksineen, ja aina on erilainen leipomus pöydällä. Näen silmissäni, miten Rantasen Eero hieraisee etusormella nenäänsä ja sanoo: ”Minä sitä jo varottelin, että hammaslääkäristä tulee Soaren nuor`emäntä!”

TARJA-MAARIT OIKARI

Kävimme myös 55 vuoden takaisessa luokahuoneessamme alakoulun puolella. Kyläseura suunnittelee huomattavia muutoksia vuosien varrella kokeneen rakennuk-

sen kunnostamista.

Lämminhenkisen iltapäivän kruunasi mainio lounas kakkukahveineen, josta lämmin kiitos kuuluu Kyösti Koskiselle ja ennen

kaikkea hänen puolisolleen Riitta-Liisa Autioniemelle.

ESKO RIIKONEN

Coloradon suomalainen sauna

Ajelimme USA:n Coloradossa Kalliovuorten yli vievää valtatietä. Tie kulki miltei viiva-suoraan ylös kohti vuoren harjannetta, täällä ei Euroopan vuoristojen kiemuraisia serpentiiniteitä tunnettu. Valtavat rekat jyristelivät kävelyvauhtia vuorta ylös. Kuskit viettivät aikaansa kuka jalat tuulilasilla, joku luki lehteä, eräs katsoi tv:tä. Olimme matkalla Leadvillen, entiseen kaivoskaupunkiin. Siellä on aikoinaan työskennellyt myös suomalaisia kaivosmiehiä.

Olin Oskari Tokoi-dokumentin kuvausmatkalla kesällä 2008.

Saavuimme Leadvillen illan suussa. Hotellissa ei ollut hissiä ja jouduimme kolmanteen kerrokseen kivutessamme lepäämään välillä pari kertaa. Olimme yli 3000:n metrin korkeudessa, joten piti ottaa rauhallisesti. Hissiiä taas ei ollut sen vuoksi, että hotelli Delaware oli perustettu jo 1884, eikä isoja remontteja ollut ihan äskettäin tehty. Vinot puulattiat oli peitetty kokolattiamatolla. Mietimme, miten kukaan on voinut nukkua, kun matkustavaiset ovat kolistelleet portaissa bootsit jalassa.

Leadville oli aikanaan kaivoskaupunki, jossa oli 40 000 asukasta. Seutu oli kuin valtava sorakuoppa. Joka puolelta kohosi hopeanjalostuslaitosten sankkaa savua. Alueella ei ollut yhtään puuta, koska metsät oli kaadettu kaivoskäytäviä tukemaan. Nykyään puut taas kasvavat. Kaupungissa on alle 3000 asukasta.

Katunäkymä Leadvillestä

Maailman ja Suomen ensimmäinen sosialistinen pääministeri Oskari Tokoi työskenteli Leadvillen hopeakaivoksissa nuorena miehenä. Vuonna 1896 työväki meni lakkoon. Paikalle saapui aseistettu Kansalliskaartin osasto, joka avasi tulen kohti lakkoalaisia. Silloin Oskari hyppäsi junaan ja pakeni.

Parin vuoden päästä Oskari palasi nuorikkonsa Hannan kanssa Leadvilleen. Silloin siellä sai parasta palkkaa, kolme taalaa päivässä. Hän vuokrasi vanhan hopeakaivoksen tovereidensa kanssa. Oskari oli koneenkäyttäjä, toverit ahersivat maan alla. Kaverukset

tienasivat hyvin, koska kaikkien yllätykseksi hopeaa löytyi runsaasti.

Suomalaisten kaivos oli Horace Taborin Matchless Minen vieressä. Hopeakuningas Tabor oli miljonääri, jolla oli tuhlaileva vaimo Elizabeth Baby Doe. Heidän talosaan oli kultaiset hanat ja kymmeniä kristallikruunuja. Nuoremman tyttären etunimet olivat mykistävät: Rosemary Silver Dollar Echo Honeymoon – Rosemary Hopea Dollari Kaiku Kuherruskuukausi. Tabor kuoli rutiköyhänä. Vaimo Baby Doe eli vuosikymmeniä yksin hatarassa tönössä Leadvillessä Taborin kaivoksen vieressä, kunnes kuoli

Kaivostorni

Finntown, karanneen hevosen kanjoni

mökkiinsä. Paikalla on nykyään kaivosmu-
seo. Tokoin kaivoksen suuaukkoa emme löy-
täneet.

Nopeasti kasvavassa kaupungissa ei kai-
kille kaivosmiehille ollut asuntoja. Eräs mies
nerokkaan idean. Hän osti valtavan
sirkusteltan ja varusti sen kerrossängyillä ja
kamiinoilla. Siellä sai asua dollarin päivä-
vuokra vastaan. Kerrotaan, että talvisaikaan
tuhat henkeä nukkui siellä joka yö.

Leadvillessä on ollut valtava jääpalatsi
talvella 1885-86. Se oli ainutlaatuinen koko
maailmassa siihen aikaan. Sitä markkinoi-
malla yritettiin saada kaupunkiin sekä työ-

väkeä että matkustavaisia. Keväällä linnalle
kävi kehnosti, mutta arkistoissa on säilynyt
valokuvia siitä.

Jääpalatsia ei sen koommin ole raken-
nettu. Nykyään Leadvillen kaupunki yrit-
tää saada pyöräilyn harrastajia kaupunkiin.
Vanhan kaivosradan paikalle on rakennettu
asvaltoitu pyöräreitti. Kolmen kilometrin
korkeus tekee treenistä vaativan.

Pyörärataa kiertäessämme tulimme
vuoren rinteeseen rakennetun vitriinin luo.
Lasin alla oli valokuva kaivoslakon ajalta
1896. Siinä kansalliskaartilainen vartioi
Robert Emmettin kaivosta.

Vitriinin teksti kertoi, että katselemme
juuri entistä Finntownia, suomalaisten kai-
vosmiesten asuinpaikkaa.

Suomalaiset asuivat muutama sata met-
riä varsinaisesta kaupungista ylöspäin, täällä
Stray Horse Gulghissa eli karanneen hevosen
kanjonissa.

Suomalaisten vanhat rakennukset oli-
vat jo painuneet kasaan. Vielä 1940-luvulla
siellä asui joku iäkäs mies, jonka puhetta
kukaan ei ymmärtänyt. Pari vuotta sitten
kuljeskelevat pummit polttivat suomalais-
ten entisen kokoustalon. Kuvasimme haalin
hiiltyneet rauniot.

Nuorten haapojen keskellä pilkotti kui-
tenkin vielä yksi rakennus pystyssä. Yksi
seinä puuttui miltei kokonaan, joten ei
sekään enää kauan kituuta. Kävelimme
lähemmäs ja kurkistimme sisään. Pian oival-
simme, että suomalainen saunahan se siinä
uhitteli aikaa vastaan.

Kiuas oli poissa, se oli jo aikoja sitten kel-
vannut lämmityslaitteeksi jollekin. Lauteet
olivat selvästi tunnistettavissa. Ylälauteessa
oli reikä (*kuva alla*), jonka merkitystä het-
ken ihmettelimme. Kokeilin nousta lauteille
ja silloin reiän merkitys selvisi. Käsi meni
siihen sopivasti tukemaan nousua, siinä oli
nerokas, täydellinen ergonominen muotoilu
juuri oikeassa paikassa. Lauteet olivat kulu-
neet sileiksi, joten ahkerasti siellä oli istuttu.
Sieltä on haettu voimia likaisen kaivostyön
jälkeen.

Buffalo Billin hauta

Aterioimme Golden Burro -nimisessä ravintolassa. Sieltä ostin ravintolan omistajan tekemän DVD-kasetin Leadvillen historiasta. Myöhemmin sain yhteyden kasetin tekijään, Leadvillen historiallisen seuran jäseneseen David Wrightiin. Hän lähetti dokkariani varten videomateriaalia Finntownista.

Illalla tutustuimme paikalliseen kapak-

kaan, nimeltä Silverdollar, hopeadol-lari. Saluunan ovet vaan heilahtivat, kun astuimme sisään. Baarissa huomasimme, että seinissä olevat luodinreiät olivat aitoja, eivät piirrettyjä. Saluunassa oli kohtalainen meno päällä, Leadvillessä oli tulevassa viikonvaihteessa alkamassa rodeo. Ikävä kyllä meilläkin oli pientä menoa. Oli vielä jäljellä yksi kuvauspäivä New Yorkissa.

Ajelimme perjantaiamuna kohti Denverin lentokenttää. Huomasimme opaskyltin, joka näytti suunnan kohti merkittävää paikallista nähtävyyttä. Arvelimme, että nipin napin ehtisimme piipahtaa siellä ennen lentokoneen lähtöä. Vuoren harjanteella oli komea muistokivi. Katselin poikavuosien sankarin Buffalo Billin hautaa. Siellä eversti William Codyn henki valvoi Denverin kaupunkia ja ylätasankoa, missä hän oli ratsastanut ja metsästännyt puhveleita. Hautaan viereen rakennetut antennitornit kyllä vähän pilasivat vaikutelmaa.

Ajelimme Denverin kentälle ja otimme pikaiset kotipuhelut. Leadvilleen ei vuonna 2008 päässyt julkisilla kulkuneuvoilla, eikä siellä toiminut kännykkä. Melkein samoin oli Buffalo Billin aikoina, mutta silloin kaupunkiin vielä pääsi junalla.

TEKSTI TAPANI ITÄRANTA

KUVAT TAPANI ITÄRANNAN ARKISTO

Putkilahden Eräpoikien kesäkokous pidettiin 17.8.2013

Putkilahden Eräpoikien kesäkokous käynnistyi vakiintuneen tavan mukaan ampumakilpailulla Luhangan ampumaradalla. Hyvän sään vallitessa toteutetun haulikkokilpailun voittaja oli Markku Jokinen, joka pudotti kahdestakymmenestä kiekosta 13, joka on oikein hyvä suoritus. Toisena oli Jorma Autioniemi ja kolmanneksi eniten särki kiekkoja Jukka Autioniemi. Elokuiset kiireet olivat verottaneet osallistujien lukumäärän seitsemään jäseneseen.

Kiekkokisan tultua ammutuksi siirryttiin seuran kodalle pitämään kesäkokousta. Puheenjohtajana toimi jämäptiin tapaansa Jukka Autioniemi. Kokouksessa päätettiin

mm. osallistua ensi keväänä Riihimäen Erämessuille yhteiskuljetuksella, josta informoidaan tarkemmin talven kokouksessa. Talvikokous pidetään lauantaina 25. tammikuuta 2014 klo 14 alkaen Simolan villisikatilän kodalla.

Paitsi messuista ja ampumatuloksista puhuttiin kahvimukin ja makkaranuotion äärellä luonnollisesti paljon metsästyksessä. Käsiteltiin karhut ja ilvekset sekä pohdittiin kanalintujen vähäisyyttä. Metso päätettiin rauhoittaa metsästyskaudeksi ja toiveena oli, ettei myöskään teeriparvea verotettaisi kokonaan, vaan kestävän metsästysperiaatteen mukaan jätetään teeriäkin seuraavia poiku-

eita kasvattamaan.

Puheenaiheena oli myös mahdollinen jouseiden vuosien aikana virinnyt ajatus sorsalinnuille rakennettavasta kosteikosta. Se kirvoitti hyvän keskustelun, mutta vielä ei menty toimeenpanopäätökseen asti. Ehkä se on tulevaisuudessa vielä toteutuva projektin muun metsästysyhdistyksen mallin mukaisesti. Siihen saattaisi olla saatavissa myös EU-avustusta.

Pienpedoista luonnollisesti supi ja minkki olivat vahvasti esillä, vaikka tänä vuonna ei supien tuhoamisesta palkintoa jaettukaan. Molemmat Suomen alkupeiräiseen luontoon kuulumatottomat pedot

*Kuvassa vasemmalta
Markku Jokinen, Heikki Peuha,
Jukka Autioniemi, selin Hem-
ming Sandvik, Asko Sorsa ja Reko
Autioniemi
Kuva Ossi Kettunen*

kuitenkin ovat pahin syy kana- ja sorsalintujen heikkoon kantaan. Niiden hävittämiseen tarvitaan tal-koovoimaa ja kärsivällisyyttä. On hienoa, että monet seuran jäsenet uhraavat sekä aikaa että vaivaa petokannan pienentämiseen. Siinä monen jäsenen metsästyskoiratkin ovat lujilla. Lintukantojen elpymi-nen on varmasti antoisa palkinto ponnisteluille.

Lopuksi käsiteltiin maanvuokraustilannetta ja todettiin Heikki Peuhan ja Jorma Autioniemen tehneen hienoa selvitystyötä ja rekisterin nyt ole- van ajan tasalla. Todettiin, että putkilahtelaiset maanomistajat ovat hienosti vuokranneet mai- taan, mutta toivottiin, että niitä saataisiin vuok- rattua lisää ja sitä kautta voisi tulla yhdistykseen

myös uusia jäseniä mukaan.

Lopuksi toivotaan hyvää ja vahingotonta metsästyskautta.

KOKOUKSEN SIHTEERI OSSI KETTUNEN

Kutsumme metsästysoikeuden vuokranneet
maanomistajat perheineen ja naapuriseurojen
edustajat

HIRVIPEIJAIISIIN

Putkilahden Koulupuistoon

la 21.9. 2013 klo 18.00-24.00.

Tervetuloa! Putkilahden hirvimiehet

HANKI UUDET JÄTEASTIAT MEILTÄ KOTIIN TOIMITETTUINA

600 ltr

240 ltr

- ◇ JÄTTEENKULJETUS
- ◇ VAIHTOLAVAT
- ◇ LOKAHUOLTO
- ◇ VIEMÄREIDEN AVAUKSET
- ◇ JÄTEHUOLTOTUOTTEIDEN MYYNTI

SIHVARI OY

www.sihvari.fi, info@sihvari
Puh. 010 525 1640

Unelma, Vaapukka, Lysti, Muisto, Unikko ja Missi hoi!!!!

Totean heti aluksi, että tässä jutussa lehmii koskevat väittämät perustuvat puhtaasti omiin kokemuksiini. Niillä ei siis ole mitään tutkittua näyttöä tukena, mutta maalaistalon tyttönä olen pikku likasta lähtien ollut tekemisissä näiden elikoiden kanssa. Jo nasikkana pyörin navetassa. Lehmät suurine, suolammen tumman sinisine silmineen olivat turvallisen ja lempeän näköisiä. Häärin niiden ruokapöydällä ja erityisesti Muistoniminen nutipää oli suosikkini. Istuin sen edessä ja syötin sitä valmiiksi tekemilläni heinätukoilla. Varhaisia muistoja on myös lehmien ensimmäinen ulos pääsy keväällä. Tomerana Helenan kanssa seisomme pitkät ruoskat käsissä, kun lehmät ampaisivat auringonvalosta sokaistuneina ulos navetan pimeydestä. Huumaantuneina kirkkaudesta ja raikkaasta ilmasta ne kirmasivat utareet heiluen ja hännät korkealla lautumella.

Lehmillä on kieroutunut huumorintaju. Kruunupäinen sonnimmullikka Uljas sai äidin ja Ester-täidin raivon partaalle kaatamalla kauraseipäitä pihapellolla. Naiset juoksivat kiljuen ja esiliinat vauhdissa lie-

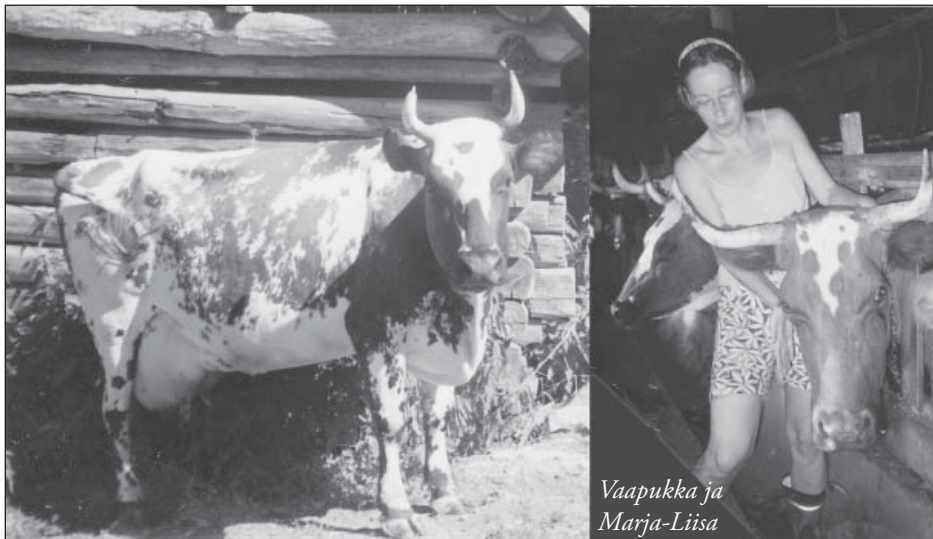
huen sen perässä sarkaa pitkin. Uljas odotti, että takaa-ajajat pääsivät riittävän lähelle. Sitten se tuuppasi sarvet seipääseen, ravisteli, heitti ilmaan ja kiireesti seuraavalle. Ester-täti huusi sille, että sinä Uljas kyllä tiedät, ettei tällaista saa tehdä. No, Uljas ehkä tiesi, mutta se vaan oli niin hauskaa. Kymmenen kumotun seipään jälkeen mullikka kyllästyi leikkiin ja antoi ottaa kiinni. Hikisenä ja kiukkuisena naiset ajoivat sen takaisin tarhaan.

Mielessä ovat myös ne sateiset sunnuntait, kun lehmät karkasivat lautumelta. Perheen rauhallinen lepopäivän vietto katkesi kuin veitsellä leikaten, kun veljistä joku tuli kertomaan, että lehmät olivat tipotiesään. Joukolla lähdimme etsimään lähimetsistä. Ravasimme sateesta märässä maastossa huhuillen ja nimillä kutsuen. Oli aivan hiljaista ja edes kellon kilkatustakaan kuulunut. Yleensä lauma löytyikin sattumalta pusi-kosta. Siellä nämä karkulaiset seisoivat hiiren hiljaa piilossa. Oli vissiin joukolla päätetty, että annetaan noiden ihmisten etsiä.

Lehmät ovat laumaeläimiä ja toimivat

ryhmänä sekä pystyvät suunnitelmalliseen toimintaan. Tämän tulon havaitsemaan paimenessa ollessani. Sai olla koko ajan hereillä ettei ”operaatio kaurapelto” toteutunut. Missi-niminen, komea ja lähes valkoinen lehmä oli erikoistunut strategian organisointimiseen. Se etupäässä käynnisti hyökkäystä rauhallisesti ja leppoisasti. Siinä ”patukkahännät” söivät ja etenivät pikku hiljaa pelolla jokainen eri suuntaan laajalle alalle. Kokemattoman paimenen silmissä tilanne näytti vaarattomalta. Mutta arviointi oli täysin pielessä. Käsky hyökkäykseen tuli ja salamana kaikki lehmät pinkaisivat kovaan vauhtiin ja kuin ohjukset kohti kaurapeltoa. Viljan keskellä lauma villiintyi täysin ja oli kova työ saada ne takaisin ruotuun. Ihminen jäi seisomaan täysin avuttomana, kun tällainen joukko isoja eläimiä lähti juoksuun. Voi vain ihmetellä, kuinka ketteriä lehmiä olivatkaan.

Paimensin niin monena kesänä lehmiä, että olin oppinut pitämään varani ja tunsin niiden metkut. Ne ovat juonikkaita eläimiä. Muistaakseni ne eivät koskaan päässeet minulta pahantekoon. Varsinaisesti en juuri osallistunut myöhemmin karjanhoitoon. Opettelin lypsämään kylläkin, mutta koulun käynnin vuoksi se myös jäi. Karjanhoito ja navettatyö ovat hyvin raskaita ja fyysisiä töitä ja minulla on vain pintaraapaisu siitä kokemusta. Eläinten hoitaminen ylipäänsä vaatii valtavasti osaamista ja ammattitaitoa. Meiltä lehmät lähtivät 1995 ja siitä asti navetta on ollut tyhjillään.

*Vaapukka ja
Marja-Liisa*

MARJA-LIISA HEINONEN

Unohtunutta historiaa – Koutturin laivasilta

Helmikuun 2012 kylälehdessä oli kuva, jossa maatalouskerholaiset olivat ryhmittyneet Koutturin laivasillalle v. 1941. Kuva jäi as-karruttamaan mieltäni, varsinkin kun lapsena asuin aivan laivasillan lähistöllä. Sillasta oli 60-luvun alussa näkyvissä enää joitakin lahoja hirsisiä. Sillan paikalle johti vankka polku, joka tosin oli ruohottunut. Milloin tämä laivalaituri rakennettiin ja millaista sen käyttö oli? Korpilahden ja Putkilahden historiakirjoissa mainitaan vain Korospohjan laivalaituri, vaikka perimätieto tuntee myös Koutturin ja Kilvensalon laiturit.

Sillan rakentamisesta löytyi yllättäen tarkkoja tietoja, kun selailin Rauhalan talossa asuneen äitini enon Joonas Niemisen jäämistön vanhoja kalentereita.

Laivasillan rakentaminen käynnistyi 24.4.1938, kun Toivolan isäntä ja ”herra” kävivät katsastamassa sillan paikan Toivolan ja Rauhalan rajalle Koutturinsalmen pohjoispäähän. Jo 26.4. Vihtori Rantanen tuli Rauhalan ja ryhtyi Joonakselle päivämieheksi sillan tekoon. Seuraavana päivänä Hiirolan hevonen ajoi Rauhalan puita siltaa varten. Työ eteni, ja 5.6. kalenterissa on maininta ”saimme sillan valmiiksi” ja seuraava erittely puumateriaaleista: Toivolasta yli 30 runkoa, Rauhalasta 14, Leppälahdesta 3, Hiirolasta 2 haapaa

Työtunteja tehtiin 46 miestyöpäivää ja 5 hevospäivää: Joonas (Nieminen) 12 työpäivää, Matti (Nieminen) 6, Koivisto 5 (Reino kanto siltaan tarvittavat kivet), Kalervo (Nurminen?) 2, Onni (Nieminen?) 1, herra (Invenius?) 12, Otto 1, Hiirola 2, Toivola 3, Toivo 2.

”Herra” tarkoittanee Leppälahden omista-

jaa Edward Inveniusta, joka kulki aina kravatti kaulassa. Hän toimi sisävesilaivan kapteenina, mm. perimätiedon mukaan Kaima-laivalla. Laituri ilmeisesti rakennettiin talkoohengessä ilman ulkopuolista kustantajaa. Hankkeen keskeiset toimijat näyttävät olleen puuhämiehenä tunnettu Yrjö Toivola, laivaliikenteen spesialisti Edward Invenius, ja korpifilosofi Joonas Nieminen.

Airi Mäkinen (s. Nieminen) asui lapsuutensa Rauhalassa, josta mentiin usein laivalla Jyväskylään: yö piti olla kaupungissa, ja takaisin pääsi seuraavana päivänä. Airi muistaa, kuinka laivan sireenin ääni kuului iltaisen laivan lähestyessä Lahdesta päin Koutturin salmea. Rauhalan pihan läpi kulki polku Putkilahden kylältä läheiselle Koutturin laivasillalle. Levottomana sota-aikana oli hieman huolta siitä, keitä polulla mahtaa kulkea. Kerrankin Airi oli äitinsä Siirin kanssa laivaa vastassa, ja laivasta lähti heitä seuraamaan mies. Naiset kiirehtivät edellä kotiin, ja kohta oveen koputettiin. Helpotukseksi koputtaja osoittautui olevan Jopinlahden Huuko, Siirin veli Vanhanpäästä.

Esko Kauranen muistaa, että ennen vanhaan laivaan noudettiin soutamalla laivareitille, ja laiva poimi pyrkijät kyytiin. Koutturin salmi oli suosittu laivaannousupaikka jo ennen sillan rakentamista. Salmen pohjoispäässä saarille ja luodoille matkustajat kokoontuivat odottamaan laivaa. Kun laivat, Jyväskylä ja Suomi, ajoivat vuorotellen Putkilahden ja Puolakan puoleista reittiä, kokoontui laivaa odottamaan myös väkeä toiselta puolen Vanhanselkää. Laiva Jyväskylään tuli illalla, ja matka-aika

Laivan odottajia Sepänsaarella ennen Koutturin sillan valmistumista noin v. 1936. Oikealla kyykyssä Matti Kauranen, kumartuneena kurkistaa Lyyli Kauranen, takana Lauri Järvinieni. Muut tunnistamattomia, oletettavasti kalamiehiä Puolakalta tuomassa saalistaan laivalle. Esko Kaurasen kokoelmat.

oli 3,5 tuntia. Syyspimeillä laiturilla odottajan piti näyttää tulenliekkiä, jotta laiva tiesi pysähtyä. Esko oli kerran syysmyöhällä saatamassa isäänsä laivalle. Laivaa odottaessa huomattiin, että kenelläkään ei ollut tulitikkuja mukana. Niinpä laiva ajoi ohitse pysähtymättä. Kiukkuisten tunnelmien vallassa piti kävellä pimeää polkua pitkä matka Rauhalan ohi kotiin Rimpilään. Vuonna 1946 tapahtui, että Kaima-laiva oli tilattu kytymään Korpilahdelta juhlavieraita. Sattui nimittäin niin, että samana viikonloppuna olivat Lyyli Kaurasen häät Rimpilässä ja Hiirolan isännän Aarne Järvisen hautajaiset. Kumpaankin tilaisuuteen tulevat maapuolen vieraat pääsivät Koutturin laiturin.

Tieyhteys Putkilahdesta Kärkisiin oli ollut jo kauan. Sota-aikana kuitenkin laivaliikenne oli putkilahtelaisille tärkeämpi kulkuyhteys kuin huonosti kulkevat häkäpönttöautot, jotka eivät tahtoneet päästä Vaaruvuoren yli. Aivan helppo ei laivayhteyksikään ollut; Virtasalmelta tulee Koutturin laivasillan paikalle matkaa seitsemän kilometriä, josta 1940-luvulla viimeiset vajaa kuusi kilometriä Riilahdesta eteenpäin olivat kinttupolkua. Sodan jälkeen maantieliikenne parani, ja laivan käyttäjät vähenivät. Päijänteen säännöllinen laivaliikenne loppui 1951. Koutturin laivasilta alkoi osoittaa rapautumisen merkkejä laivojen lukuisien kiinnitysmien seurauksena. Tiedossa ei ole, koska Viimeinen Laiva lähti Koutturin sillalta.

Otan mielelläni vastaan lisää tietoja ja muisteluksia.

HANNU ALLONEN. 0405562811

HANNU.ALLONEN@FIMNET.FI

LÄHETTÄJÄ:
PUTKILAHDEN KYLÄLEHTI
VESPUOLENTIE 1977 B2
41870 PUTKILAHTI, FINLAND

CUTRIN

PARTURI - KAMPAAMO

Jovi & Jaikku

JENNA: ☎ 050 528 5612

NOORA: ☎ 041 505 6317

HEIDI: ☎ 040 353 3015

MARTINPOLKU 13C19
41800 KORPILAHTI

MYÖS RAKENNEKYNNET!

LM-SÄHKÖ

Korpilahdentie 808

19920 Pappinen

☎ 0400 476 559

- ▶ sähköasennukset
- ▶ teleasennukset
- ▶ sähkösuunnittelu

SÄHKÖ-HENKKA OY

Sähköurakointi ja
antenniasennukset

Kariharjuntie 9, 19650 Joutsa
Henkka: 0400 643 448

www.sahko-henkka.fi

Tervetuloa palvelemaan
Korpilahden Osuuspankkiin

Aukioloaikamme

ma - ke, ja pe klo 9 - 15.45 ja to 9 - 16.30

Korpilahden Osuuspankin puhelinpalvelu 010 254 5101
Tiilit, kortit, säästäminen, sijoittaminen, lainaneuvonta

Yritysten maksuliikeneuvonta 010 005 151

Myyntipäällikkö Marja-Liisa Nieminen 010 254 5155
Lakiasianneuvoja Marjo Miikkola 010 254 5150
Toimitusjohtaja Tuomas Kupsala 010 254 5160

op.fi verkkopalvelu www.op.fi
Verkkopalveluneuvonta 0100 0500

Vahinkovakuutukset Pohjola 0303 0303

KORPILAHDEN

Osuuspankki

HPN-Pelti

rakennuspeltityöt
ammattitaidolla

0500 615263

www.hpn-pelti.fi/
Koppelkalliontie 1 B 9
41800 Korpilahti

Referensikohde Putkilahdessa:
Koulupuiston uusi katto (2004)

Maa- ja vesirakentamisen palveluita yli 20 vuoden kokemuksella.

**Maanrakennus
Ari Helminen Oy**

19950 Luhanka puh. 0400-648 231

KORPILAHDEN
APTEEKKI

LUHANGAN
SIVUAPTEEKKI

p. (014) 821 775

Avoinna:

ma - pe 9 - 17

la 9 - 13

p. (014) 877 271

Avoinna:

ma - pe 9.30 - 16.00

www.korpilahdenapteekki.fi

Paikallista parempaa palvelua!

- Päivittäistavarat
- Seo automaatti: bensiini, polttoöljy ja diesel
- Puutarhatuotteet
- Ravintola Uppotukka keittolounas klo 11-14, pizzauuni kuumana joka päivä!
- Internet asiakaskäytössä
- Matkahuolto, noutopiste
- Asiamiesposti

Kauppa avoinna 4.6. alkaen:
ma-pe 9-20, la 9-18, su 12-16

Ravintola Uppotukka 4.6. alkaen:
ma-la 9-22, su 12-20

Ravintola
UPPOTUKKI

Tervetuloa!

MARKET LUHANKA

Rantatie 1, Luhanka puh. 040 865 3117